



جمهوری اسلامی افغانستان
وزارت مخابرات و فناوری اطلاعات
آمریت واحد رسانه ها
مدیریت عمومی ارتباط عامه



مجله اریکه

ماه عقرب سال ۱۳۹۹

فهرست مطالب این شماره

مطالب	صفحه
د ولسي جرگې د مالي او بودیجې کمیسیون په غونډه کې د آغلي معصومه خاوري او ورسره تخنیکي ټیم گډون.....	۳
نشست آنلاین رهبري وزارت مخابرات با مسوولان بانک جهاني.....	۴
بريښنايي لاسليک او د راکړې ورکړې (معاملاتو قانون) د رسمي جريدې له لارې خپور شو.....	۵
جلسه تخنیکي با حضور رهبري وزارت، مسوولان و کارمندان.....	۶
سمینار آگاهی دهی قانون دسترسی به اطلاعات در وزارت مخابرات و تکنالوژی معلوماتی دایر شد.....	۷
دیدار والیان پکتیکا و هلمند با محترم محمد فهیم هاشمی پیرامون کیفیت په خوست ولایت کې ملکي روغتون ته د نوري فایبر پروژې کار پیل شو.....	۸
نخستین ربات داروساز تا سال ۲۰۲۱ از راه خواهد رسید.....	۹
قدرتمندترین اسمارت فون دنیا مشخص شد.....	۱۰
لغمان ولایت کی دکمپیوټر د زده کړو له دوه مرکزونو څخه پر (۸۷) فارغو زده کوونکو بریلیکونه وویشل شوو.....	۱۱
تاثیر تکنالوژی بالای زنان افغان در 15 سال اخیر.....	۱۲
روشن شبکې یوه مخابراتي پایه د تخار ولایت په نمک آب ولسوالۍ کې جوړه او فعاله شوه.....	۱۳
شماری از مکاتب در ولایت غزنی به انترنت وصل شدند.....	۱۴
هوش مصنوعی تا چه اندازه باهوش است.....	۱۵
آگاهی در مورد جرایم سایبری.....	۱۶
هوش مصنوعی چه کاربردهایی دارد؟.....	۱۸

صاحب امتیاز
وزارت مخابرات و تکنالوژی
معلوماتی

مدیر مسوول
عبدالعزيز ستانکزی

ترتیب کننده
معصومه نیازی

عکاس

ویس خان

آدرس : محمد جان خان وات

کابل - افغانستان

شماره تماس

۰۲۰۲۱۰۵۷۳۳

آدرس ویب سایت

Www.mcit.gov.af

د ولسي جرگې د مالي او بودیجې کمیسیون په غونډه کې د آغلي معصومه خاوري او ورسره تخنیکي ټیم گډون



د مخابراتو او معلوماتي ټکنالوجۍ وزارت سرپرستي او نوماندې آغلي معصومې خاوري د ولسي جرگې د مالي او بودیجې، د عامه حسابونو او بانکي چارو کمیسیون په بلنه، د ۱۳۹۹ کال په نیمایي کې د بودیجې د لگښتونو د بررسی په غونډه کې برخه اخیستې وه.

په دې ناسته کې د وزارت تخنیکي ټیم د مالي رئیس په شمول، د مالیې وزارت چارواکو او د دوی ټیم هم برخه اخیستې وه. او د بودیجې د مصرف څرنګوالي په اړه د کمیسیون د غړو لخوا راپورته شویو پوښتنو او اندېښنو ته لازم ځوابونه وړاندې کړل.

همداراز په دې ناسته کې د مخابراتو او معلوماتي ټکنالوجۍ وزارت د روان ۱۳۹۹ مالي کال د بودیجې پر لگښت هم خبرې و شوې او د مالیې او بودیجې کمیسیون په دې برخه کې د لایزاتو همکاريو غوښتنه وکړه.

نشست آنلاین رهبری وزارت مخابرات با مسوولان بانک جهانی در مورد حل چالشها و تسريع کار پروژه دیجيتال کاسا



محترمه معصومه خاوری سرپرست و نامزد وزیر وزارت مخابرات و تکنالوژی معلوماتی با راجندرا سنگه (Rajendra Singh) مسوول پروژه دیجیتل کاسا و تیم همکاران شان در بانک جهانی، در مورد رفع چالشها و چگونگی تسريع کار پروژه مذکور بحث و گفتگو کردند . در این نشست، بعد از بحث های مفصل و شریک سازی دیدگاه های دو طرف، در مورد پیشبرد کار پروژه یاد شده، تاکید و توافقاتی صورت گرفت. پروژه دیجیتل کاسا یکی از پروژه های مهم وزارت مخابرات و تکنالوژی معلوماتی بوده که در سال ۲۰۱۹ آغاز و تا سال ۲۰۲۳ ادامه خواهد داشت. با تطبیق این پروژه شبکه فایبرنوری آسیای مرکزی از طریق افغانستان به آسیای جنوبی اتصال و توسعه خواهد یافت و افغانستان را من حیث هاب ترانزیتی شبکه های فایبر نوری منطقه تبدیل خواهد نمود.

برېښنايي لاسليک او د راکړې ورکړې (معاملاتو قانون) د رسمي جريدې له لارې خپور شو

د عدلي وزارت

رسمي جريده

- د برېښنايي معاملو او لاسليک قانون
- قانون معاملات و امضای الکترونيکی
- د جزا د کدود په ځینو
- ایزاد و تعدیل در
- مادو کې ایزاد او تعدیل
- برخی از مواد کد جزا
- د عسکري جزايي اجراءاتو قانون
- تعدیل و ایزاد در برخی از مواد

دغه قانون چې (۶) فصلونه او (۳۲) مادې لري، د ولسمشرۍ ماڼۍ له خوا په (۸۰۶، ۱۳۹۹) نېټه د (۷۵) شمېرې تقنيني فرمان پر اساس توشيح او پلې کېدونکې شو، تازه د رسمي جريدې له لارې خپور شو.

برېښنايي لاسليک او د راکړې ورکړې قانون، ډيجيټلي بدلون ته د لار پرانيستو په برخه کې د قوانينو مور حيثيت لري او له تصويب وروسته به يې افغانستان په رسمي ډول د نړۍ له برېښنايي کاروان سره يو ځای شي.

د دغه قانون له پلې کېدو سره به، افغانستان د ډيجيټلي اقتصاد او حکومتولۍ ودې او په بنسټيز ډول معلوماتي ټولنې ته د لار پرانيستو په برخه کې اغېزمن گام اوچت کړي.

برېښنايي لاسليک او د راکړې ورکړې قانون، د ملگرو ملتونو د اصولو او برېښنايي لاسليک بېلگې قانون، د سوداگرۍ بېلگې قانون، او په نړيوالو تړونونو کې د برېښنايي راکړې ورکړې په اړه د ملگرو ملتونو کنوانسيون پر اساس چمتو شوی دی.

تر دم گړۍ پورې د نړۍ شاوخوا ۱۰۰ هېوادونه، د برېښنايي راکړې ورکړې په برخه کې له برېښنايي لاسليک او د راکړې ورکړې له قانون څخه کار اخلي.

جلسه تخنیکي با حضور رهبري وزارت، مسوولان و کارمندان بخش‌های مربوط



این نشست به ریاست محترمه معصومه خاوری سرپرست و نامزد وزیر وزارت مخابرات و تکنالوژی معلوماتی با حضور معین پالیسی و پروگرام، رؤسای بخش‌های مختلف، آمرین و کارمندان بخش‌های تخنیکي برگزار شد. در این جلسه روی موضوعات مختلف از جمله وضعیت و میزان پیشرفت پروژه‌های توسعه‌ی وزارت و چگونگی حل چالش‌های موجود بحث و تبادل نظر صورت گرفت و در مورد به مسوولین و کارمندان، هدایات لازم داده شد.

سمینار آگاهی دهی قانون دسترسی به اطلاعات در وزارت مخابرات و تکنالوژی معلوماتی دایر شد



برنامه آگاهی دهی قانون دسترسی به اطلاعات با اشتراک محترمه زهرا موسوی کمیشنر و شماری از اعضای کمیسیون دسترسی به اطلاعات، ریسان و آمرین بخش های مختلف و کارمندان وزارت مخابرات و تکنالوژی معلوماتی در تالار کنفرانس های وزارت برگزار گردید.

در نخست میرویس نیکمل رییس پلان و پالیسی وزارت مخابرات و تکنالوژی معلوماتی ضمن خوش آمد گویی مهمانان و حاضران برنامه، روی اهمیت قانون و حق دسترسی به اطلاعات صحبت و روی همکاری های همه جانبه رهبری و بخش های مختلف وزارت مخابرات در این زمینه تاکید نمود



آقای نیکمل تصریح کرد که وزارت مخابرات و تکنالوژی معلوماتی در محدوده قوانین نافذه کشور به خصوص قانون دسترسی به اطلاعات به شفافیت، پاسخگویی و حسابدی به مردم، متعهد است.

سپس محترمه زهرا موسوی کمیشنر کمیسیون دسترسی به اطلاعات با قدردانی از تدویر این برنامه، آگاهی دهی از قانون، حسابدی، تامین شفافیت و مشارکت مردم در دولتداری را از اهداف کمیسیون عنوان کرده و گفت که تنها در سایه تطبیق بهتر قانون از سوی ادارات است که دولت پاسخگو و جامعه آگاه بوجود میاید.

بعدا غلام حیسن الهمام آمر واحد رسانه های وزارت با قدردانی از حضور اشتراک کنندگان و مسوولان کمیسیون، در مورد اهمیت و ضرورت دسترسی به اطلاعات و راه های بهبود امور اطلاع رسانی، صحبت و تاکید نمود.

در پایان، مسوولان کمیسیون دسترسی به اطلاعات با ارائه پرزنتیشن در مورد حق و اهمیت دسترسی به اطلاعات، مبنا و اهداف قانون دسترسی به اطلاعات، وظایف و صلاحیتهای کمیسیون و... توضیحات ارایه کردند و جلسه با طرح پرسش و پاسخ ختم گردید.

په خوست ولايت کې ملکي روغتون ته د نوري فايبر پروژې کار پيل شو



د خوست ولايت ملکي روغتون ته د نوري فايبر له لارې د انټرنېټ د رسولو پروژه چې وار د مخه پيل شوې وه خو د کرونا د ناورين له امله يې چارې ټکنې شوې وې نن يې چارې بيا پيل شوې.

ياده پروژه د قراردادي شرکت لخوا پرمخ بيول کيږي او چارې يې د خوست ولايت د مخابراتو او معلوماتي ټکنالوژۍ رياست د افغان ټليکام انجينرانو د څارنې لاندې او د ښاروالۍ د سپړکونو د ساتنې او نورو زيربنايي سکتور غړو سره په تفاهم د قرارداد د شرايطو او معيارونو په نظر کې نيولو سره ترسره کيږي، د دې پروژې په تکميل او د انټرنېټ سره د ياد روغتون په وصل کيدو سره به د ناروغيو د ژر تشخيص او د بهر څخه د متخصصينو سره د مشورې او telemedicine د لرې ځای څخه د تشخيص او تداوي امکانات برابر شي.

نخستین ربات داروساز تا سال ۲۰۲۱ از راه خواهد رسید



ربات‌ها هم‌اکنون نیز مهم‌ترین نقش را در صنعت و کارخانه‌های دنیا ایفا می‌کنند. اگرچه ما همواره به پیشرفت تکنالوژی در آینده و انقلاب ربات‌ها اشاره می‌کنیم، اما منظور از این مورد مشخصاً ربات‌های انسان‌نما با قابلیت فکرکردن، تصمیم‌گیری و خروج از چهارچوب تعیین‌شده برای آنان است. سالیان درازی است ربات‌ها در راه اندازی اتوماسیون‌ها نقش اصلی را بر عهده داشته و توسعه صنعت را سبب شده‌اند.

با پیشرفت تکنالوژی در آینده شاهد اشغال شغل‌های بیشتر و متنوع‌تری توسط این اشیا هوشمند خواهیم بود. به عنوان یکی از معروف‌ترین ربات‌هایی که پیش‌بینی می‌شود تا سال ۲۰۲۱ میلادی شاهد آن باشیم، ربات داروساز است که با دیدن نسخه شما، در کمترین زمان علاوه بر تحویل موارد موجود، ترکیب و ساخت داروهای سفارشی را نیز برای مشتریان انجام خواهد داد. آیا درصد خطای آن نسبت به انسان کمتر خواهد بود یا بیشتر؟ این موردی است که دقیق معلوم نیست.

قدرتمندترین اسمارت فون دنیا مشخص شد



آنتوتو محبوب‌ترین اپلیکیشن بنچمارک در چین به‌شمار می‌رود. این برنامه به تجزیه و تحلیل عملکرد CPU، GPU، حافظه و رابط کاربری می‌پردازد. ایسوس راگ فون 2 با 12 گیگابایت رم و 512 گیگابایت حافظه داخلی بهترین عملکرد را در میان پرچم‌داران ثبت کرد؛ در حالی که شیائومی رد می نوت 8 پرو با تراشه هلیو G90T شرکت مدیاتک عنوان برترین هدست میان‌رده را به خود اختصاص داد.

بهره‌مندی موبایل گیمینگ ایسوس از سخت‌افزار و نرم‌افزار چشمگیر موجب شده این محصول، جایگاه نخست رتبه‌بندی آنتوتو را کسب نماید. با این حال هیچ‌کدام از اسمارت‌فون‌های این لیست مجهز به تراشه اسنپ‌دراگون 865 نیستند. آنتوتو اعلام کرده که در خصوص اسمارت‌فون‌های جدید، اطلاعات کافی وجود ندارد. لذا انتظار می‌رود که این تغییرات ظرف ماه آینده اعمال شده و شاهد حضور عناوین جدیدی از شیائومی، اوپو، ریلی، نوبیا، سامسونگ و سایر برندها در این فهرست باشیم.

در حال حاضر سامسونگ گلکسی S20 اولترا 5G با تراشه اسنپ‌دراگون 865، 12 گیگابایت رم و 256 گیگابایت حافظه داخلی قدرتمندترین اسمارت‌فون آنتوتو محسوب می‌شود. این هندست موفق به کسب امتیاز 559781 در بنچمارک آنتوتو شد. گلکسی S20 پلاس با تراشه اسنپ‌دراگون 865 امتیاز 553735 را کسب کرد. امتیازات مدل‌های مجهز به تراشه اگزینوس 990 اندکی پایین‌تر است.

امتیاز رد می نوت 8 پرو نسبت به 4 هفته گذشته بدون تغییر باقی‌مانده است. اسمارت‌فون گلکسی A71 با تراشه اسنپ‌دراگون 730 عنوان دوم را به خود اختصاص داد. این دستگاه بهترین امتیاز پردازنده را در میان هندست‌های میان‌رده کسب کرد.

لغمان ولايت کی دکمپیوټر د زده کړو له دوه مرکزونو څخه پر (۸۷) فارغو زده کوونکو بریلیکونه ویشل شوو



دلغمان ولايت د مرکز (مهترلام) د کمپیوټر زده کړی مرکز اتلسمی دوری ته (۴۴) تنه شامل شوی وه چی له ډلی یی (۶) تنه دملکی خدمتونو مامورین او (۵) تنه معلولین او دشهیدانو وارثین په وړیا ډول او پاتی (۳۳) تنه عام وگړی د ټاکلی فیس په بدل کی داخل شوی وه. په دغه شپږ میاشتنی دوره کی ورته د کمپیوټر پنځه اساسی پروگرامونه (مایکروسافټ وینډوز، مایکروسافټ ورډ، مایکروسافټ ایکسل، مایکروسافټ پاورپوینټ او انټرنټ) تدریس شوو چی په نتیجه کی یی (۳۴) تنه له دغی دوری څخه په بریالیتوب سره فارغ شوو. په هغه غونډه کی چی له همدی امله جوړه شوی وه دلغمان مرستیال والی ښاغلی الحاج شهزاده مظلومیار دکورس فارغانو ته د مبارکی ترڅنگ وویل (یویشتمه پیری په ځانگړی توگه د ټکنالوجی او IT دور ده، او دنیا د ډیجیټل کیدو او معلوماتی ټولنی د بدلیدو لور ته په خورا چټکی سره روانه ده، مونږ چی ددغه پرمختگ له کاروان څخه څو قدمه شاته پاتی یو ډیره اړتیا لرو چی دوخت له معلوماتی ټکنالوجی سره ځان اشنا کړو، زده یی کړو او ورڅخه استفاده وکړو، ترڅو مو په ژوند کی مثبت بدلون راولی او ورځنی چاری مو اسانه ترسره شی) اوفارغو زده کوونکو ته یی پدی برخه کی د نورو زده کړو سپارښتنه هم وکړه.

همدارنگه د قرغیو ولسوالی دکمپیوټر زده کړی مرکز دویمی دوری ته بیا (۵۶) تنه شامل شوی وه چی له ډلی یی (۶) تنه دملکی خدمتونو مامورین او (۶) تنه خویندی په وړیا ډول او پاتی (۴۴) تنه عام وگړی د ټاکلی فیس په بدل کی داخل شوی وه. چی د شپږو میاشتو له تدریس وروسته په پایله کی (۵۳) تنه له دغی دوری څخه په بریالیتوب سره فارغ شوو. په هغه غونډه کی چی له همدی امله د قرغیو ولسوالی په مقام کی جوړه شوی وه دلغمان ولايت دمخابراتو او معلوماتی ټکنالوجی د رئیس سربیره د قرغیو ولسوالی مرستیال او ددی ولسوالی کارکوونکو هم گډون کړی وه.

تأثیر تکنالوژی بالای زنان افغان در 15 سال اخیر



تکنالوژی پدیده‌ای است که تأثیرات شگرفی بالای انسان‌ها و جهان دارد که زنان نیز به نحوی از آن متأثر می‌شوند. تکنالوژی کلمه‌ای ترکیبی است که از دو کلمه یونانی «Techne» به معنی هنر و «Logic» به معنی علم و دانش است ترکیب گردیده است. همچنان به تکنالوژی گفته می‌توانیم که شکل اجرایی علم است و تکنالوژی وسیله و ابزاری است که انسان را برای رسیدن به اهدافش کمک میکند.

تکنالوژی سهولت‌های زیادی را برای جوامع بشری به ارمغان آورده است از تکنالوژی می‌توان در روش‌ها و جاهای مختلف کار گرفت، تکنالوژی موجب صرفه جویی در زمان میشود، به فعالیت‌های ما سرعت و سهولت بخشیده، فناوری جدید را تسریع میبخشد، اشتراک گذاری اطلاعات را بهبود می‌بخشد، ارتباطات تجاری را ساده‌تر می‌کند، باعث ترویج یادگیری فردی می‌شود و فناوری آموزش یادگیری گروهی را نیز تشویق می‌کند.

همچنان از دیگر فواید تکنالوژی میتوان از وسیع سازی ارتباطات، وصل انسانها از دورترین نقاط جهان، سرعت پخش و نشر اطلاعات، نشر اخبار در کمترین وقت در سراسر جهان، شکل دهی افکار عمومی، بالا بردن آگاهی و ظرفیت مردم در بخش‌های مختلف، ایجاد مشاغل جدید در جهت کاریابی، توسعه جهان و پرورش خلاقیت انسانها را نام برد.

مردم در فضای باز و نامحدود تکنالوژی می‌تواند تبادل نظر کند و تجارب جدید را بدست آورد. که زنان نیز از تمام موارد فوق مستفید میشوند. بعد از رژیم طالبان زمینه رشد زنان افغان در تمام عرصه‌ها فراهم شده و در عرصه‌های مختلف از جمله تکنالوژی دستاوردهای زیادی دارند.

اگر مشخصاً در مورد زنان فواید آن را ذکر نمایم زنان نیز مانند دیگران از مزایای تکنالوژی مستفید گردیده‌اند. از مزایای شغلی، آگاهی دهی، اطلاع اخبار، ارتباطات، کاریابی و سایر موارد زنان نیز در رسانه‌ها به حیث کارمند و مهمان و کارشناس برنامه‌های سیاسی، فرهنگی و اقتصادی اشتراک نموده است و به شهرت و اعتبار خویش افزوده‌اند. 15 سال پیش از امروز یا سال 2005 زنان کم‌کم با تکنالوژی‌های جدیدتری مانند: موبایل، کمپیوتر، برنامه‌های کمپیوتر و انترنت آشنایی حاصل کردند.

زنان در رسانه‌ها که بخش از تکنالوژی می‌باشد نیز سهم فعالانه‌ای داشته و دارند در حالی که خبرنگاری برای زنان افغان یک وظیفه پرخطر و جنجال برانگیز محسوب میشد اما اکنون زنان زیادی اند که در این عرصه مشغول به فعالیت اند.

تکنالوژی ضامن پیشرفت و موفقیت زنان میشود و بر رشد و ترقی زنان در زندگی توانسته موثر تمام شود. زنان در بخش ساخت ربات نیز موفقیت‌های چشمگیری دارند که آموزش ساخت ربات میتواند زمینه اشتغال به نسل جوان را مهیا کند. تکنالوژی ساخت ربات یکی از راه‌های مبارزه با بیکاری افراد تحصیل کرده می‌باشد، و یک نوع ایجاد اشتغال در زمینه علم تکنالوژی است. که دانش آموزان ربات ساز افغانستان دارای موفقیت‌های نیز میباشد از جمله برنده شدن شان در مسابقه رقابتی که در آمریکا برگزار شده که دختران ربات ساز توانستند مدال نقره را بدست بیاورند.

اکثر زنان افغان خانه نشین هستند و به آنها اجازه کار در بیرون از منزل داده نمیشود و نمیتوانند که وارد جامعه شده و کارهای اجتماعی را انجام دهد، بناء زنان با مسلح شدن با علم تکنالوژی میتوانند که حتی از خانه حصارها را بدرند و با جهان ارتباط برقرار کنند و فرصت‌های مالی را برایشان ایجاد کنند و همچنان به مهارت‌های که نیاز دارد میتوانند از طریق تکنالوژی بی‌آموزند از این طریق زنان به دنیای بدون مرز و محدودیت وصل می‌گردند. تکنالوژی به توسعه کشورها از ابعاد مختلف کمک میکند قابل یادآوری است که زنان با وجود تمام محدودیت‌ها و چالش‌های که دارند توانستند که در تمام ولایات افغانستان به موفقیت‌های چشمگیری برسند.

د روشن شبکې یوه مخابراتي پایه د تخار ولایت په نمک آب ولسوالۍ کې جوړه او فعاله شوه



د تخار ولایت د نمک آب ولسوالۍ ځینې برخې ، لکه دره نمک آب چې د کلونو راهیسې مخابراتي خدمتونو ته لاسرسی نه درلود او خلک یې له گټو ستونزو سره مخ وو.

د تخار ولایت د والي ، د مخابراتو او معلوماتي ټکنالوجۍ ریاست او د آتړا ادارې چارواکو د هڅو له امله او د TDF نهمې پروژې په مرسته ، د روشن مخابراتي شرکت معیاري آنتن د درولو کار د نمک آب (اخک) په سیمه کې پیل او گټې اخیستنې ته وسپارل شو چې اوسمهال د سیمې خلک په عملي توګه گټه ترې اخلي.

د تخار ولایت د مخابراتو او معلوماتي ټکنالوجۍ ریاست مسئولینو د دې پایې په جوړیدو د نمک آب ولسوالۍ اوسیدونکو ته د مبارکۍ په ویلو سره هیله څرګنده کړه چې په راتلونکي کې به د سیمې اوسیدونکو ته لا ډیر غوره او باکیفیته خدمتونه وړاندې کړي.

شماری از مکاتب در ولایت غزنی به انترنت وصل شدند



قرار است به تعداد (29) باب مکتب از طریق Point to Point به انترنت وصل گردد که از آنجمله برای (8) باب مکتب دستگاه Point to point نصب گردیده است و بالای متباقی آن کار جریان دارد.

مکاتبی که در آن دستگاه ها نصب شده قرار ذیل است:

1- لیسه عالی سنائی 2- لیسه جهان ملکه 3- لیسه ذکور روضه 4- لیسه اناث روضه 5- لیسه قلعه امیر محمد خان 6- لیسه غزنه زیبا 7- لیسه قلعه نو خواجه روشنائی 8- لیسه شیخ عطار.

همچنین به تعداد (5) باب مکتب که در ذیل نامبرده شده قرار است از طریق فایبر نوری به انترنت وصل گردد.

1- لیسه بهلول صاحب 2- لیسه ذکور خواجه احمد 3- لیسه ذکور البیرونی 4- لیسه اناث البیرونی 5- لیسه شاه میر صاحب.

کارکندنکاری و پایپ اندازی، منهول سازی و ترمیم ساحات تخریب شده لیسه ذکور خواجه احمد ختم گردیده است و کارهای باقی مانده آن نیز مطابق پلان انجام خواهد شد. همچنین کار کندنکاری، پایپ اندازی و کانکریت ریزی ساحات کوهستان، لیسه بهلول صاحب ختم و متباقی کار آن صورت نگرفته است. کار کندنکاری و پایپ انداز منهول سازی لیسه شامیر صاحب جریان دارد.

کار وصل سازی لیسه ذکور و اناث البیرونی نوآباد تا هنوز آغاز نگردیده و انتظار می رود در آینده صورت گیرد.

هوش مصنوعی تا چه اندازه باهوش است



- هوش مصنوعی شاخه‌ای از علوم کامپیوتر است که در آن به ساخت ماشین‌هایی هوشمند پرداخته می‌شود که مانند انسان‌ها عمل می‌کنند و واکنش انجام می‌دهند. یک عامل هوشمند، سیستمی است که با شناخت محیط اطراف خود، شانس موفقیت خود را پس از تحلیل و بررسی افزایش می‌دهد. هوش مصنوعی در آینده‌ای نه چندان دور زندگی بیشتر انسان‌ها را تحت تاثیر قرار خواهد داد. بنا بر تحقیق معتبر دانشگاه آکسفورد که در سال ۲۰۱۳ انجام گرفته است؛ ۴۷ درصد از کل جایگاه‌های شغلی ایالات متحده در سال ۲۰۳۰ به شکل اتوماسیون و بدون حضور انسان انجام می‌گیرند. همچنین برنامه‌نویسان و مهندسان نرم‌افزار در ۲۰ سال آینده تنها ۸ درصد امکان اتوماسیون شغلشان وجود دارد. محققین براین باوراند که نهایتاً مهندسان نرم‌افزار روزی با برنامه‌ای هوشمند جایگزین خواهند شد؛ برنامه‌ای که می‌تواند کدها را خود کپی کند، بنویسد و آن‌ها را بهبود بخشد.

مهندسی دانش بخش بزرگی از پژوهش‌های مورد نیاز هوش مصنوعی را تشکیل می‌دهد. موثر ها در صورتی می‌توانند مانند انسان‌ها رفتار کنند که اطلاعات فراوانی از جهان اطراف خود داشته باشند.

یادگیری ماشینی نیز یکی دیگر از بخش‌های اصلی هوش مصنوعی است. آموزش به ماشین به شکل‌های گوناگونی دسته بندی شده است. ساده ترین راه برای یادگیری ماشین روش "آزمون و خطا" است. برای مثال، یک برنامه ساده برای کیش و مات کردن شاه حریف در یک بازی شطرنج را در نظر بگیرید. برنامه مهره‌های شطرنج را به صورت تصادفی آن قدر حرکت می‌دهد تا موفق به کیش و مات کردن طرف مقابل شود و در دفعه‌ی بعدی که همین مسئله دوباره به کامپیوتر داده شود می‌تواند سریعاً مسئله را حل کند و پاسخ را بیابد.

هدف یادگیری ماشینی این است که کامپیوتر (در کلی‌ترین مفهوم آن) بتواند به تدریج و با افزایش داده‌ها بازدهی بالاتری در وظیفه مورد نظر پیدا کند. گسترده این وظیفه می‌تواند از تشخیص خودکار چهره با دیدن چند نمونه از چهره مورد نظر تا فراگیری شیوه گام‌برداری برای روبات‌های دو پا با دریافت سیگنال پاداش و تنبیه باشد. یکی از پروژه‌های معروف یادگیری ماشینی، پروژه‌ی تشخیص سن از روی تصویر شرکت مایکروسافت است.

هوش مصنوعی به چند نوع تقسیم می‌شود؟

آنچه امروزه به هوش مصنوعی مشهور است به دو دسته‌ی "ANI" و "AGI" تقسیم می‌شود.

ANI

ANI مخفف Artificial Narrow Intelligence (هوش محدود مصنوعی) است و معمولاً به آن "هوش مصنوعی ضعیف" هم می‌گویند. این نوع هوش مصنوعی تنها می‌تواند در یک حیطه‌ی محدودی از تخصص فعالیت کند. برای مثال می‌توان به آبی بزرگ (Big Blue) اشاره کرد. ابر کامپیوتری که IBM در سال ۱۹۹۷ ساخت تا بزرگ‌ترین شطرنج بازان جهان را شکست دهد. آبی بزرگ یک کار را بسیار عالی انجام می‌دهد: شکست انسان در شطرنج. اما تخصص آن به همین مورد محدود می‌شود.

شاید تا به حال متوجه این موضوع نبوده باشید، ولی همین حالا هم توسط هوش مصنوعی ضعیف یا ANI محاصره شده‌ایم. ماشین‌هایی که عادات جستجوی شما در گوگل را ردگیری می‌کنند و بر اساس هزاران متغیر مختلف تبلیغات مناسب را برای شما به نمایش در می‌آورند، بر اساس ANI‌های ابتدایی ساخته شده‌اند که در طول زمان سلايق شما را یاد می‌گیرند. مثال دیگر فیلترهای هوشمند سرویس‌های ایمیل برای پاکسازی اینباکس شما از اسپم است. سیستم‌هایی که در یک لحظه بین میلیون‌ها پیام به جستجو می‌پردازند و تصمیم می‌گیرند که کدام یک واقعی است و کدام باید حذف شود.

هوش مصنوعی امروزی کارهایی را انجام می‌دهد که از قبل برای آن برنامه ریزی شده است. برای مثال دستیارهای صوتی امروزه به صورتی برنامه ریزی شده‌اند که تنها قادر به نمایش وضعیت آب و هوا، ارسال پیام، تنظیم آلارم، پخش آهنگ و ... باشند. آن‌ها کارهایی خارج از چیزی که برایشان از قبل تعریف شده انجام نمی‌دهند. آن‌ها فکر نمی‌کنند و دارای احساسات نیستند و برای جواب سوالاتی که از آن‌ها می‌پرسیم برنامه‌ریزی شده‌اند.

در واقع پایگاه داده‌ای از مجموعه‌ی سوال و جواب به آن‌ها داده شده است. شاید برای رفع این مشکل نیاز به شبیه سازی یک مغز مانند مغز انسان باشد! این گونه دستیارهای صوتی، خود قادر به جمله سازی برای پاسخ به سوالات کاربران هستند و دیگر پاسخ‌های تکراری نمی‌دهند. (برخی از دستیارهای صوتی مانند کورتانا، پاسخ برخی از سوالات پیچیده را در اینترنت جستجو می‌کند و جواب می‌دهند.)

ANI نسخه‌ی مفید و نسبتاً بی‌ضرر هوش ماشین است که می‌تواند به تمام بشریت سود برساند؛ زیرا اگرچه قادر به پردازش میلیاردها عدد و درخواست در یک زمان است، اما همچنان مقید به عمل در یک حیطه‌ی خاص است که آن عملکرد هم محدود به تعداد ترانزیستورهایی است که ما به آن اجازه می‌دهیم داشته باشد. در سمت دیگر، هوش مصنوعی‌ای که نگرانی بسیاری را برانگیخته است "Artificial General Intelligence" (هوش عمومی مصنوعی) یا به اختصار AGI است.

ساختن چیزی که حتی با کمی اغماض بتوان نام AGI بر آن گذاشت می‌تواند بزرگترین دستاورد علوم کمپیوتر باشد و اگر روزی به آن دست پیدا کنیم، همه‌ی زوایای جهانی را که می‌شناسیم را تغییر خواهد داد. موانع زیادی برای رسیدن به هوش مصنوعی برابر با ذهن انسان وجود دارد. یکی از موانع این است که هرچند شباهت‌های زیادی بین نحوه‌ی عملکرد مغز ما و شیوه‌ی پردازش اطلاعات توسط کمپیوترها وجود دارد، اما وقتی نوبت به تفسیر اطلاعات مانند مغز انسان می‌رسد، ماشین‌ها عادت بدی دارند که بیش از حد به جزئیات توجه می‌کنند. شاید حکایت کسی که برای تفریح به طبیعت رفته بود و "درخت‌ها نمی‌گذاشتند جنگل را ببیند!" به خوبی توصیف کننده‌ی این وضعیت باشد.

دانشمندان در پی شبیه سازی مغز انسان هستند. اما به دلیل توان کم ابر کمپیوترهای فعلی و مصرف زیاد انرژی این کار به صورت کامل امکان پذیر نیست. IBM برای رفع مشکل مصرف انرژی ابر کمپیوترها در حال توسعه‌ی تراشه‌هایی مبتنی بر شبکه‌های عصبی است. IBM تا به حال توانسته به قدرتی فراتر از قدرت پردازشی مغز یک موش دست پیدا کند. اندازه کل مجموعه‌ی طراحی شده برابر با سائیز یک یخچال کوچک است.

درون این مجموعه بسته‌های کوچکی به اندازه‌ی درایو دیسک سخت (هارد درایو) کمپیوتر قرار گرفته است. داخل این بسته‌های کوچک تراشه‌هایی که همگی مبتنی بر فناوری شبکه‌های عصبی هستند قرار گرفته‌اند. IBM این تراشه‌ها را TrueNorth نام گذاری کرده است. این تراشه‌ها با استفاده از سیلیکون و متشکل از آنالوگ‌های فیزیکی طراحی شده‌اند که شامل نئورون‌ها و سیناپس‌ها (ارتباط بین نئورون) هستند و به صورت اختصاصی برای فعالیت در بستر شبکه‌های عصبی طراحی شده‌اند.

هر تراشه شامل بیش از یک میلیون نئورون و ۲۵۶ سیناپس بین نئورون‌ها است. درون هر بسته بیش از ۴۸ میلیون نئورون سیلیکونی قرار گرفته که تعداد آن‌ها از نئورون‌های موجود در غشا مغزی یک موش بیشتر است. مغز موش‌ها بیش از ۲۱ میلیون نئورون در خود جای داده است. با در نظر گرفتن این موضوع می‌توان به جرات گفت که قدرت پردازشی فوق‌العاده‌ای درون این بسته‌ها جا گرفته است. پیاده‌سازی چنین شبکه‌ی عظیمی با استفاده از معماری‌های معمول می‌تواند فضای زیادی را اشغال کند بطوریکه انرژی مورد نیاز برای راه‌اندازی آن می‌تواند با انرژی الکتریکی مورد نیاز یک شهر برابری کند؛ اما آنچه که IBM ساخته است تنها به ۷۰ میلی وات انرژی نیاز دارد.

اما اگر روزی یک شبیه سازی کامل از مغز انسان ساخته شود؛ این شبیه ساز باید قادر به فکر کردن درک احساسات انسانی مانند عشق، نفرت و درد باشد و همانند یک انسان عمل کند.

هوش مصنوعی چه کاربردهایی دارد؟

کاربردها در زندگی



امروزه نیز می‌توان کاربردهای هوش مصنوعی را در زندگی روزمره مشاهده کرد. برای مثال برخی از چراغ‌های راهنمایی رانندگی هوشمند با محاسبه زمان مورد نیاز برای توقف موتور ها در پشت چراغ سرخ از هوش مصنوعی استفاده می‌کنند. غلط یاب گوشی‌های هوشمند کلماتی را که نادرست نوشته شده‌اند را

شناسایی و آن را با کلمه‌ی درست جایگذاری می‌کنند. آن‌ها شیوه نگارش شما را یاد می‌گیرند و کلماتی مناسب را برای تکمیل جمله ارائه می‌دهند. دستیارهای صوتی گوگل (Google Now، اپل (Siri) و مایکروسافت (Cortana) به سوالات و درخواست‌های شما پاسخ می‌دهند و در هنگام رانندگی تنها با گوش سپردن به سخنان شما؛ برای دوستانان پیامک می‌نگارد و ارسال می‌کند. همچنین با شناختی که از شما دارند (مانند سلیقه) به بررسی رستوران‌های نزدیک مورد علاقه شما می‌پردازند و بهترین رستوران را پیشنهاد می‌دهند.

همچنین برخی از موتورهای جستجوگر مانند [گوگل](#) شیوه جستجو نمودن شما را یاد می‌گیرند و متناسب با آنچه که به دنبال آن می‌گردید، نتایج را سفارش سازی می‌کنند. به تبلیغات هوشمند گوگل نیز می‌توان اشاره کرد: کافی است یک اپلیکیشن را از فروشگاه اپلیکیشن گوگل (Google Play) دانلود و یا فیلمی را از یوتیوب نگاه کنید تا تبلیغات مرتبط با آن‌ها را در سایت‌هایی که از کدهای تبلیغاتی گوگل استفاده می‌کنند مشاهده کنید. اپلیکیشن و سایت فیسبوک را نیز می‌توان به عنوان یکی از سایت‌هایی نام برد که با استفاده از هوش مصنوعی، تبلیغات خود را برای کاربران هدفمند نموده و باعث شده است تا سودی چند برابر به دست آورد.

از دیگر کاربردهای هوش مصنوعی می‌توان تطابق دادن اثر انگشت‌ها یا چهره‌ها برای باز نمودن قفل امنیتی گوشی‌های هوشمند را نام برد.